

Sopeutumisvalmennuksen vaikutukset kokemuksina ja euroina

Kuntoutuspäivät 6.6.2019

Sonja Bäckman ja Sirpa Pajunen

PSORIASISLIITTO
PSORIASISFÖRBUNDET

Esityksen rakenne

- Selvityksen tausta
- Kurssimuodon kuvaus
- Selvityksen tavoitteet
- Aineisto ja menetelmät
- Alustavia tuloksia
- Johtopäätöksiä selvityksestä
- SROI (Social Return on Investment, suom. sijoitetun pääoman yhteiskunnallinen tuotto)

Selvityksen taustaa (1.)

- Allergia-, iho- ja astmaliitto ja Psoriasisliitto ovat järjestäneet aurinkopainotteista sopeutumisvalmennusta vuodesta 2012, hoitopainotteisena jo 1990-luvun taitteessa
- 1994 RAY-rahoitus
- 1996 hoitomuoto sai Kela-korvauksen (kuntoutuspäiväraha)
- 2012 RAY-rahoitus vaakalaudalla, rahoitusmalleista keskustelua RAY:n, Kelan ja STM:n kanssa
- Toimintamuoto muutettiin sopeutumisvalmennukseksi ja rahoitus jäi RAY/STEA:lle

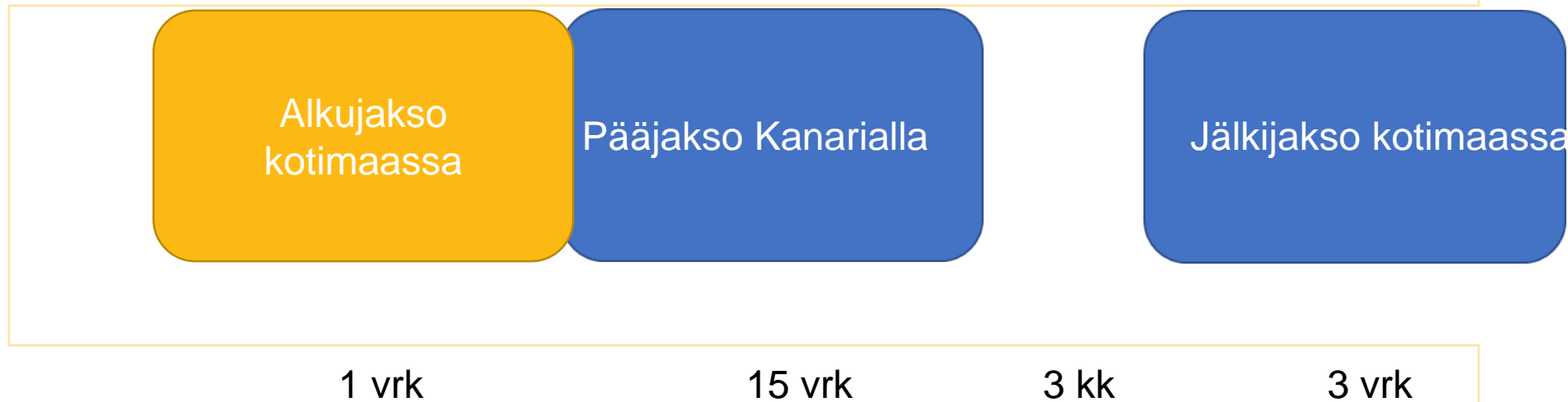

Selvityksen taustaa (2.)

- Tutkimuksellista taustaa kuntoutusmuodon vaikutuksista ja olemassaolon oikeutuksesta
- Kuntoutujien kokemustiedon lisäksi vaikutusten arviointi
- Toteutus ajalla kevät 2018 – 2019 loppuvuosi (STEA:n avustus)
- Selvityksen tekijä tutkija, arvioitsija Sari Pitkänen, Kuntoutussäätiö

Atooppista ihottumaa ja psoriasisista sairastavien aikuisten aurinkopainotteinen sopeutumisvalmennus

- 11 kurssia vuodessa
- N. 250 kurssilaista vuodessa
- Kolmiosainen kurssi:

Selvityksen tavoitteet (1.)

- Saada lisää tietoa aurinkopainotteisen sopeutumisvalmennuksen sosiaalisista, psyykkisistä ja taloudellisista vaikutuksista
- Aurinkopainotteisen sopeutumisvalmennuksen rooli hoito- ja palveluketjuissa
- Kurssiprosessin kehittäminen

Selvityksen tavoitteet (2.)

Selvittää

- ensi kertaa kurssille valitun kokemuksia elämänhallinnasta ja siinä tapahtuvista muutoksista kurssiprosessin aikana (arjen sujuminen, sairauden hoito, sosiaalisten suhteiden ylläpitäminen, oma identiteetti tai työssä jaksaminen)
- kurssin suotuisia vaikutuksia ihon ja nivelten kunnon paranemiseen

Selvityksen tavoitteet (3.)

Selvittää

- terveydenhuollon roolia aurinkopainotteiseen sopeutumisvalmennukseen lähettävänä tahona sekä minkä merkityksen lääkärit näkevät kurssitoiminnalla olevan atopiaa ja psoriasisista sairastavien hoito- ja palveluketjuissa
- mitä yleisiä eroja lausunnon tehneet lääkärit näkevät Kanariansaarilla ja kotimaassa toteutettavan kurssitoiminnan välillä

Aineistot ja menetelmät

- Monimenetelmäinen selvitysasetus
- Osallistuva havainnointi alku- ja jälkijaksolla sekä pääjaksolla
- Haastattelut osallistujille pääjaksolla ja jälkijaksolla (yhteensä 39 yksilöhaastattelua)
- WHOQOL BREF -kysely, 26-kohtainen lomake (syksyn 2018-kevään 2019 kurssien alku- ja jälkijaksoilla täytettävä kysely)
- Lääkäreille suunnattu kysely lähetettiin 212:lle
- Kirjallinen sopeutumisvalmennuskursseista kertova aineisto (mm. palautekysely, haastattelun ryhmän hakulomakkeet)

Haastattelurunko (1.)

- Millainen on elämäntilanteesi? (työmarkkinatilanne: opiskelija, työssä, työtön, eläkkeellä) ja terveydentilasi (pärsjääminen oireiden kanssa, rajoitteet ja hoidot, jaksaminen)
- Kuinka ohjauduit ja hakeuduit nimenomaan aurinkopainotteiselle sopeutumisvalmennuskurssille? Oletko ollut aiemmin mukana vastaavalla kurssilla?
- Millaiseksi olet kokenut a) alkujakson, b) kurssijakson Kanariansaarilla? Mikä on ollut onnistunutta ja vähemmän onnistunutta järjestetyssä toiminnassa?

Haastattelurunko (2.)

- Kerro sopeutumisvalmennuksen hyödyllisyydestä itsellesi
- Mitä hyötyä sopeutumisvalmennuksesta on ollut sinulle? Onko se vaikuttanut/arvioitko sen vaikuttavan jatkossa sosiaalisiin suhteisiisi, henkiseen ja fyysiseen jaksamiseesi, työssä käyntiin ja taloudelliseen tilanteeseesi?
- Mikä on mielestäsi tekijä, joka on vaikuttanut saamaasi hyötyyn?
- Miten sopeutumisvalmennusta voitaisiin kehittää?

Haastattelusta esille kurssin hyödyt

- Tiedon saaminen
- Vertaistuki – myös pysyvät vaikutukset
- Henkisen ja fyysisen jaksamisen lisääntyminen

Lääkäreille suunnattu kysely (1.)

- Lähetettiin 212 lääkärille, kysely jatkuu vielä
- Mitkä ovat hyödyt/haitat kotimaassa tai Kanariansaarilla toteutetussa sopeutumisvalmennuksessa?
- Arvioi, miten paljon hyötyä aurinkopainotteisesta sopeutumisvalmennuksesta on a) potilaalle ja b) terveydenhuollolle
- Mitä hyötyä kurssista on potilaalle seuraavissa asioissa (tieto sairaudesta ja sen hoidosta; tieto sosiaaliturvaetuuksista ja palveluista, ohjaus ihon omahoitoon; ohjaus nivelten omahoitoon; uusien hoitokeinojen oppiminen; vertaistuki; yleiskunnon koheneminen; mielialan paraneminen; muu, mikä?)

Lääkäreille suunnattu kysely (2.)

- Lääkäreiden mukaan aurinkopainotteisesta sopeutumisvalmennuksesta on eniten hyötyä potilaiden vertaistuelle, mielialan paranemiselle, tiedon saamiselle sairaudesta ja sen hoidosta sekä ohjauksesta ihon hoitoon – hyötyä on ollut siis etenkin sopeutumisvalmennuksen päätavoitteena olevissa asioissa.

Alustavia tuloksia (1.)

Selvityksen alustavista tuloksista suuri osa oli tilastollisesti joko merkitseviä tai erittäin merkitseviä

Tyytyväisyys lisääntyi kurssin aikana ja sen jälkeen mm.

- Omaan ulkomuotoon
- Omaan terveydentilaan
- Omaan työkykyyn
- Unen laatuun

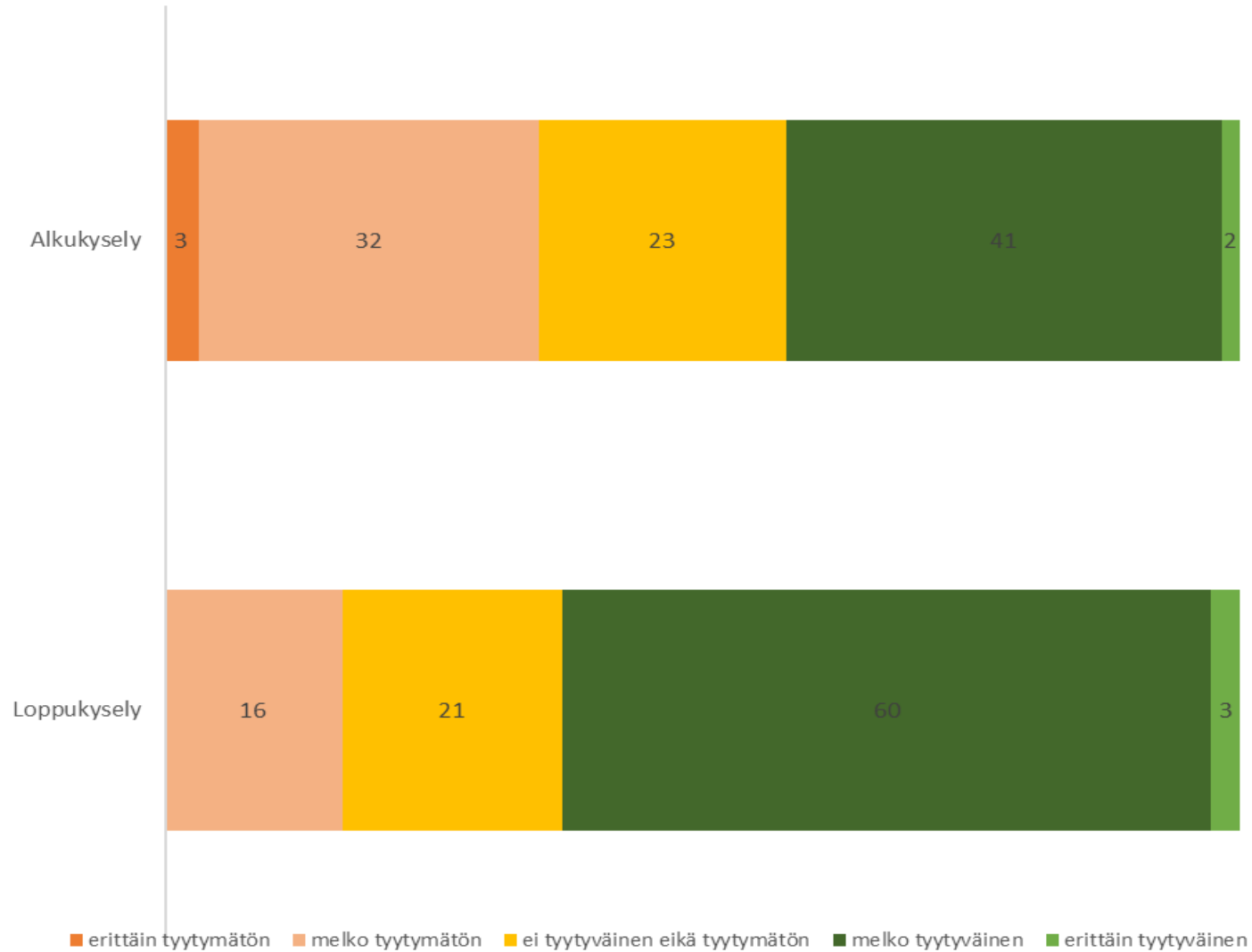
Alustavia tuloksia (2.)

Kokemus kurssin aikana ja sen jälkeen

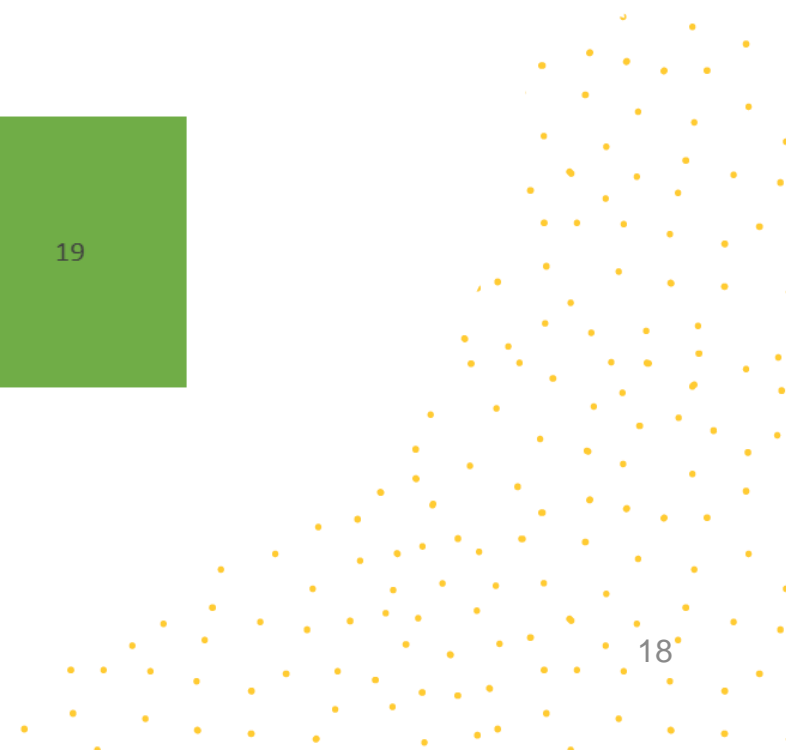
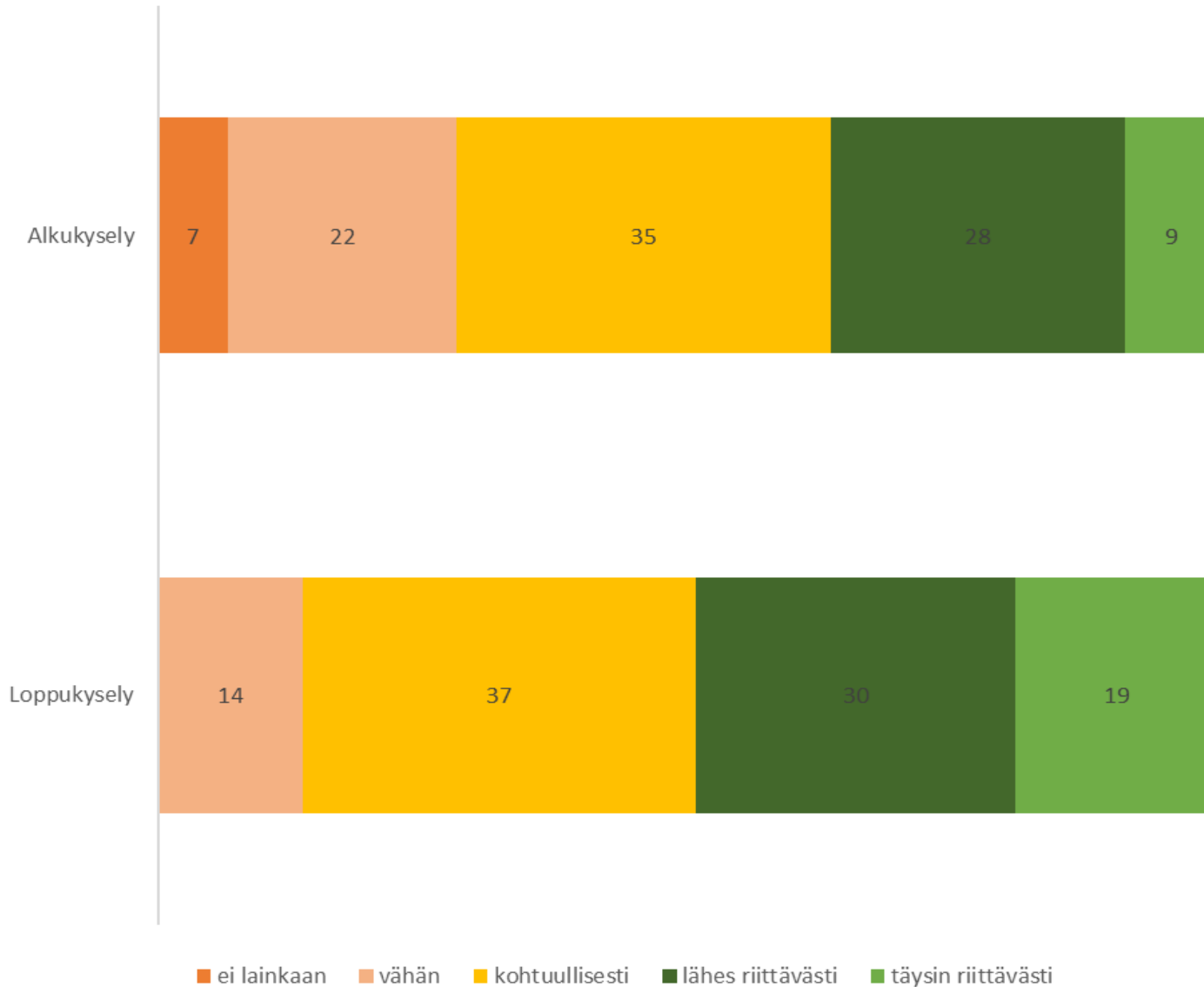
- Tarmon lisääntymisestä arkipäivän elämää varten
- Elämän laadun paranemisesta
- Fyysisen kivun vähenemisestä
- Kielteisten tunteiden (alakuloisuus, epätoivo, ahdistus tai masennus) määrän vähenemisestä
- Lääke- tai muun hoidon tarpeen pienenemisestä

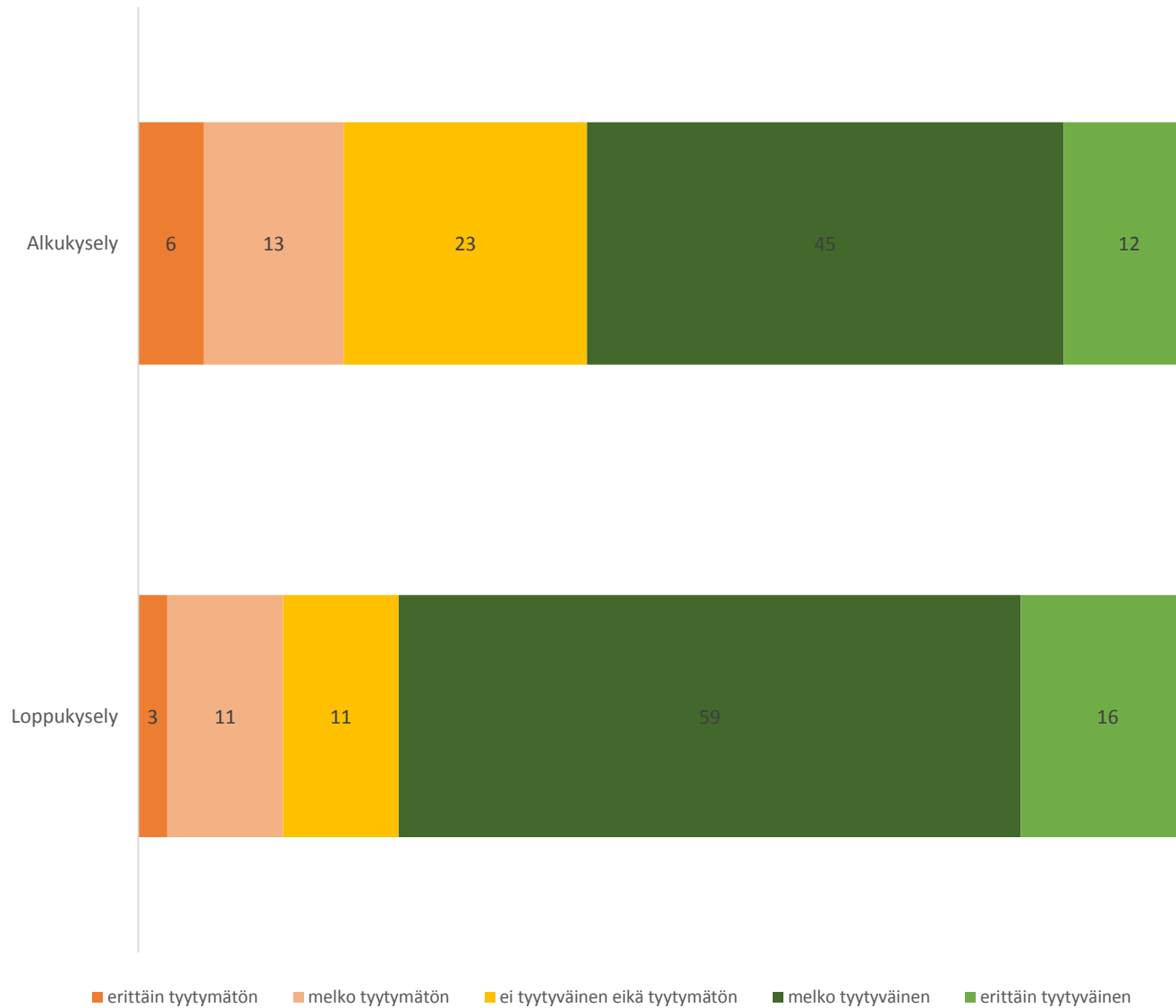
Kuinka tyytyväinen olette terveyteenne?

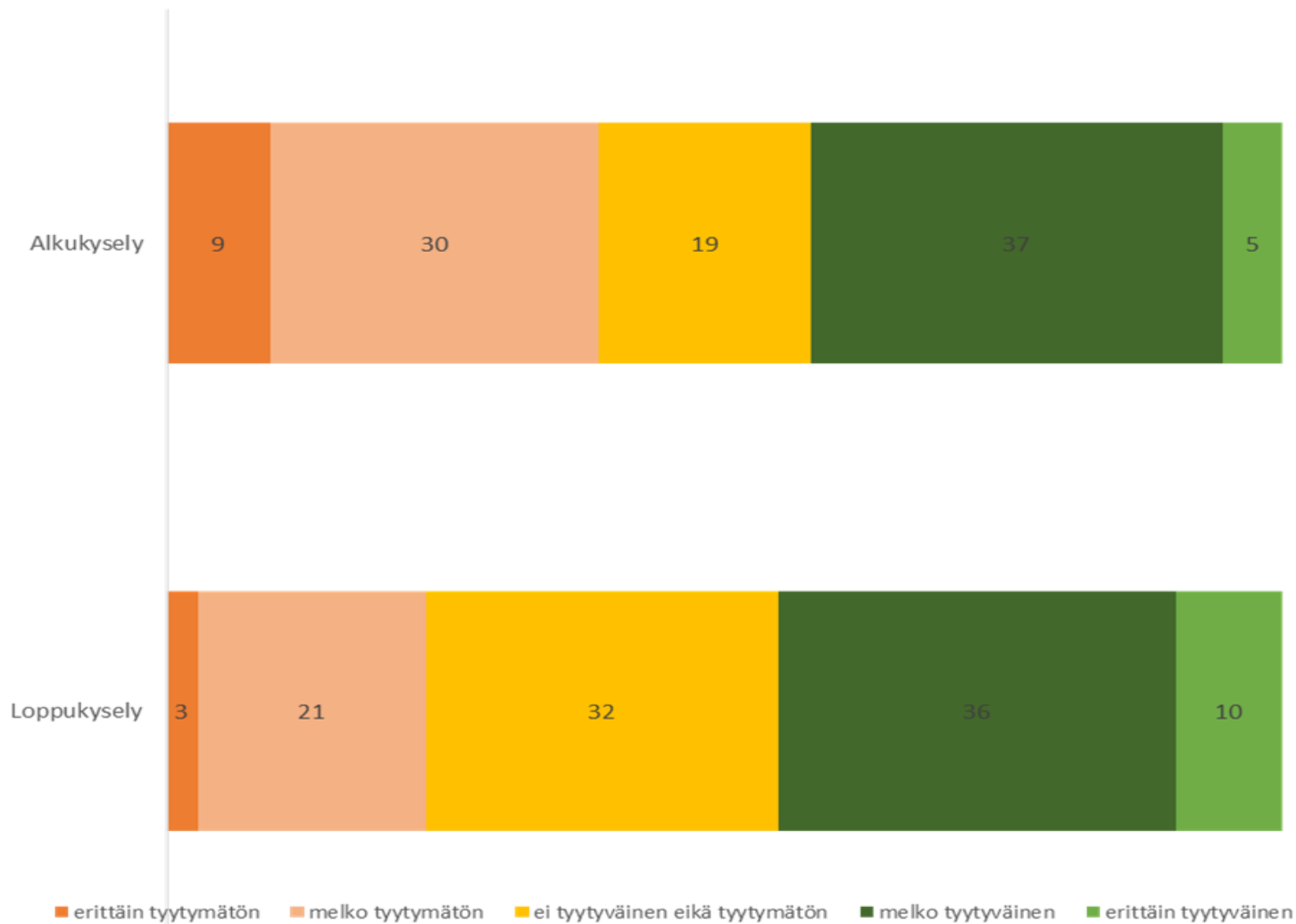
Oletteko tyytyväinen ulkomuotoonne?

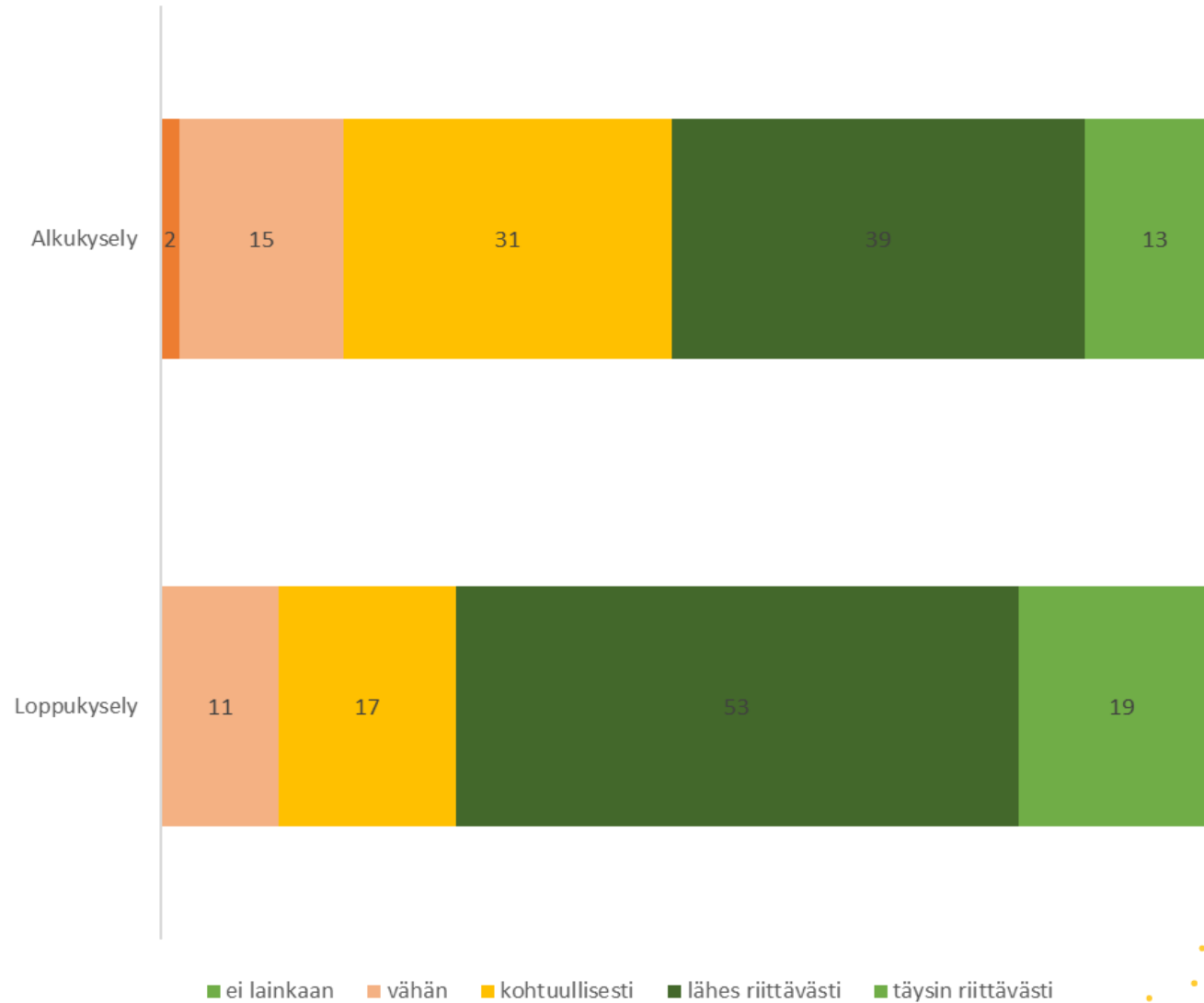
Kuinka tyytyväinen olette työkykyynne?

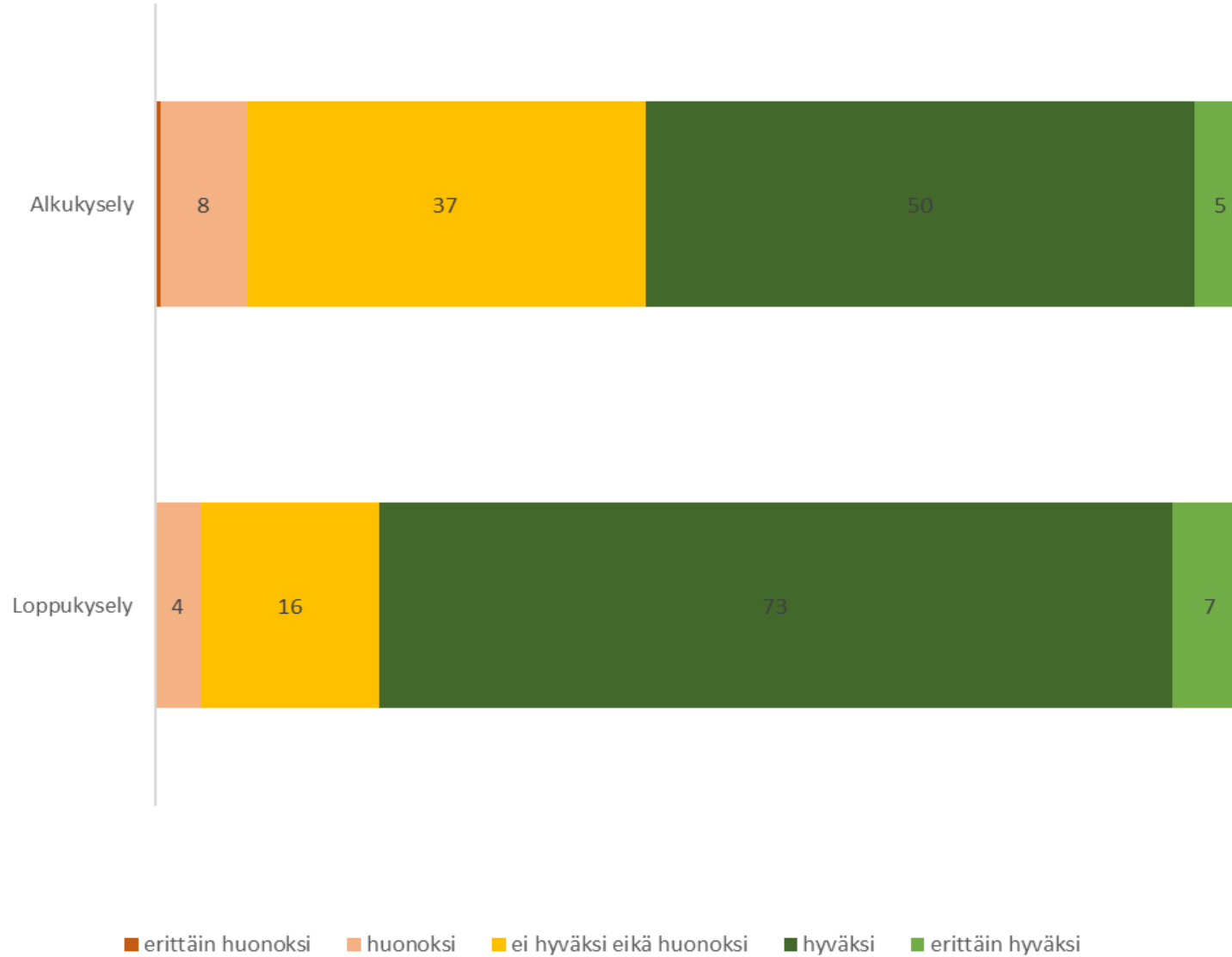
Kuinka tyytyväinen olette unenne laatuun?

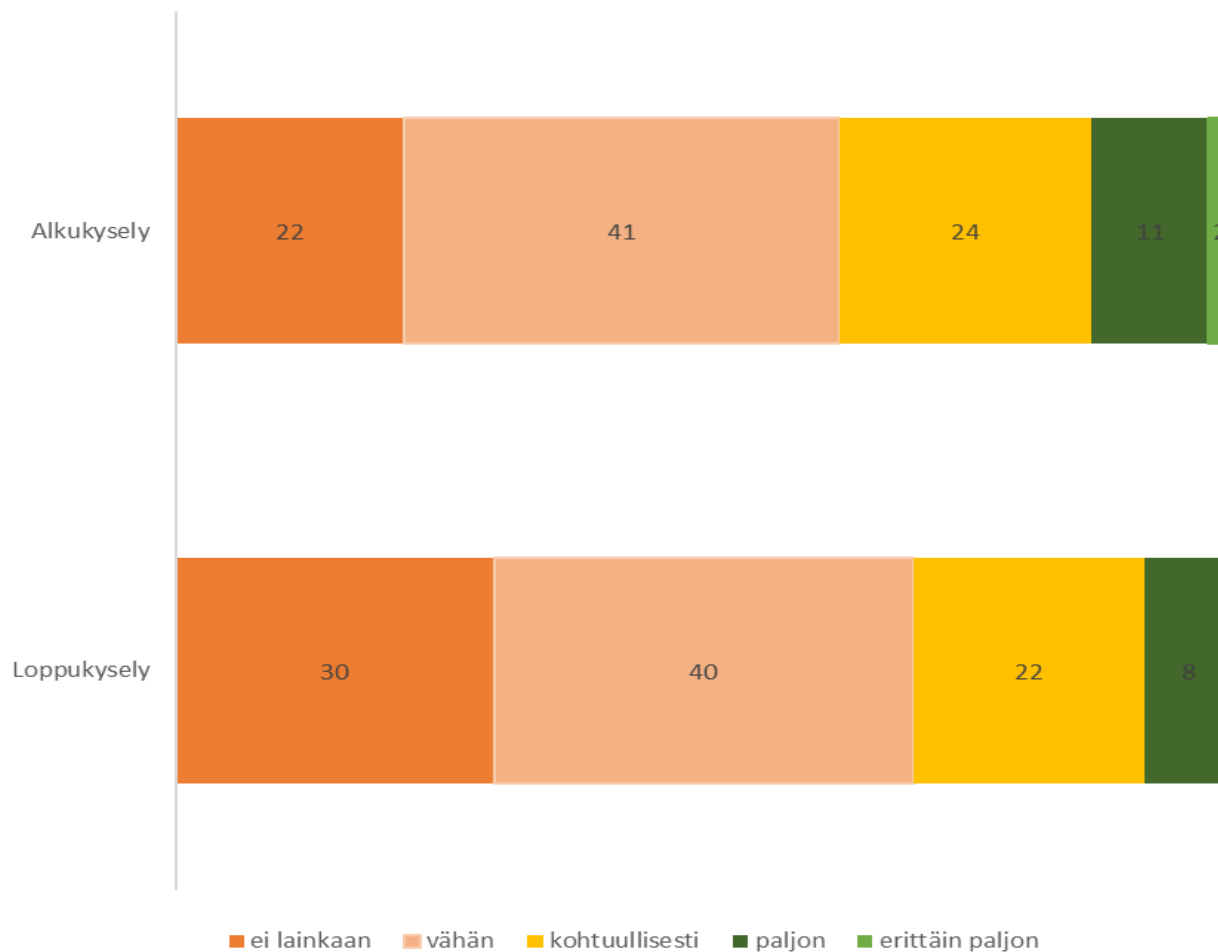
Onko Teillä riittävästi tarmoa arkipäivän elämäänne varten?

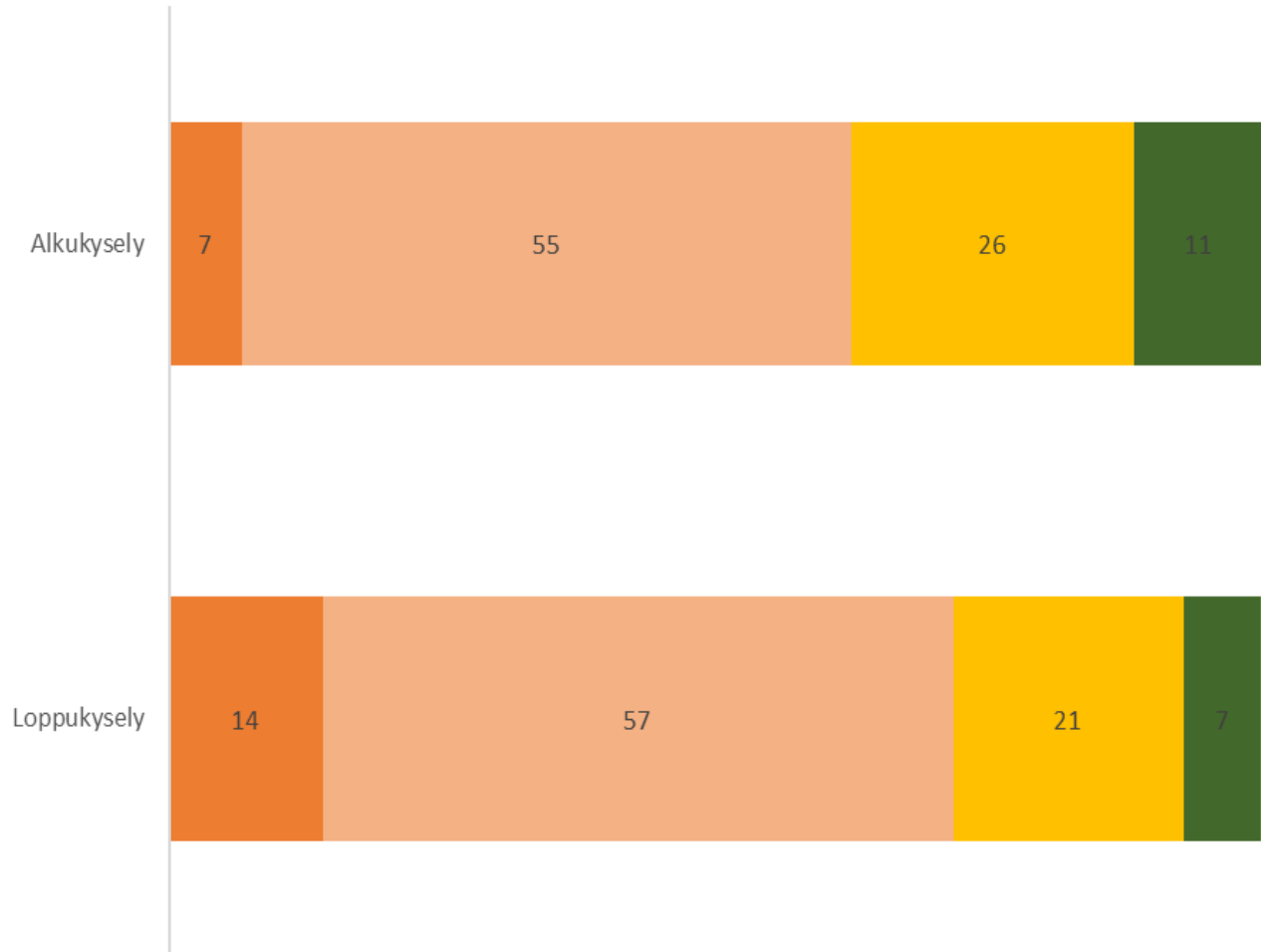
Millaiseksi arvioitte elämänlaatunne?

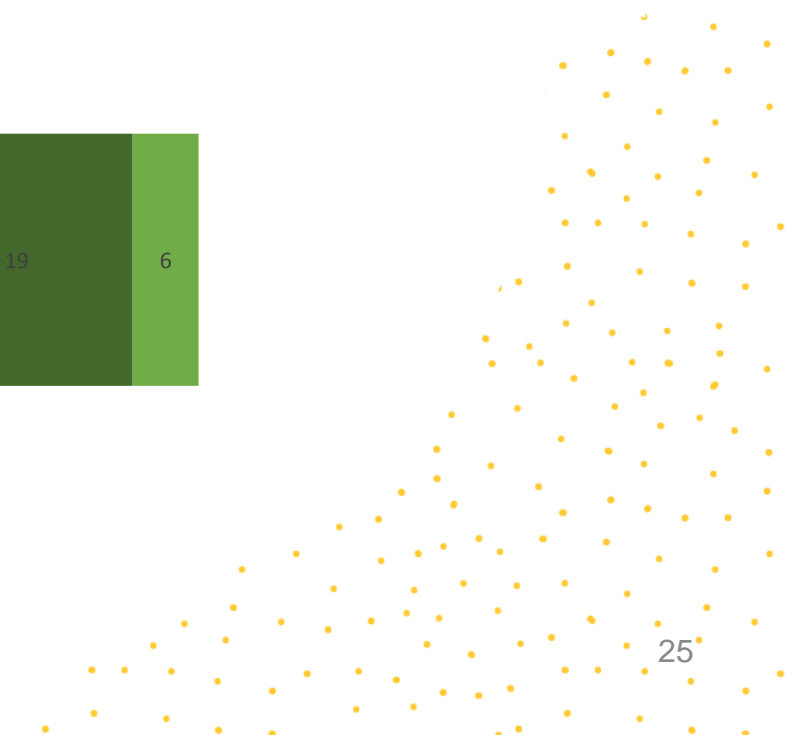
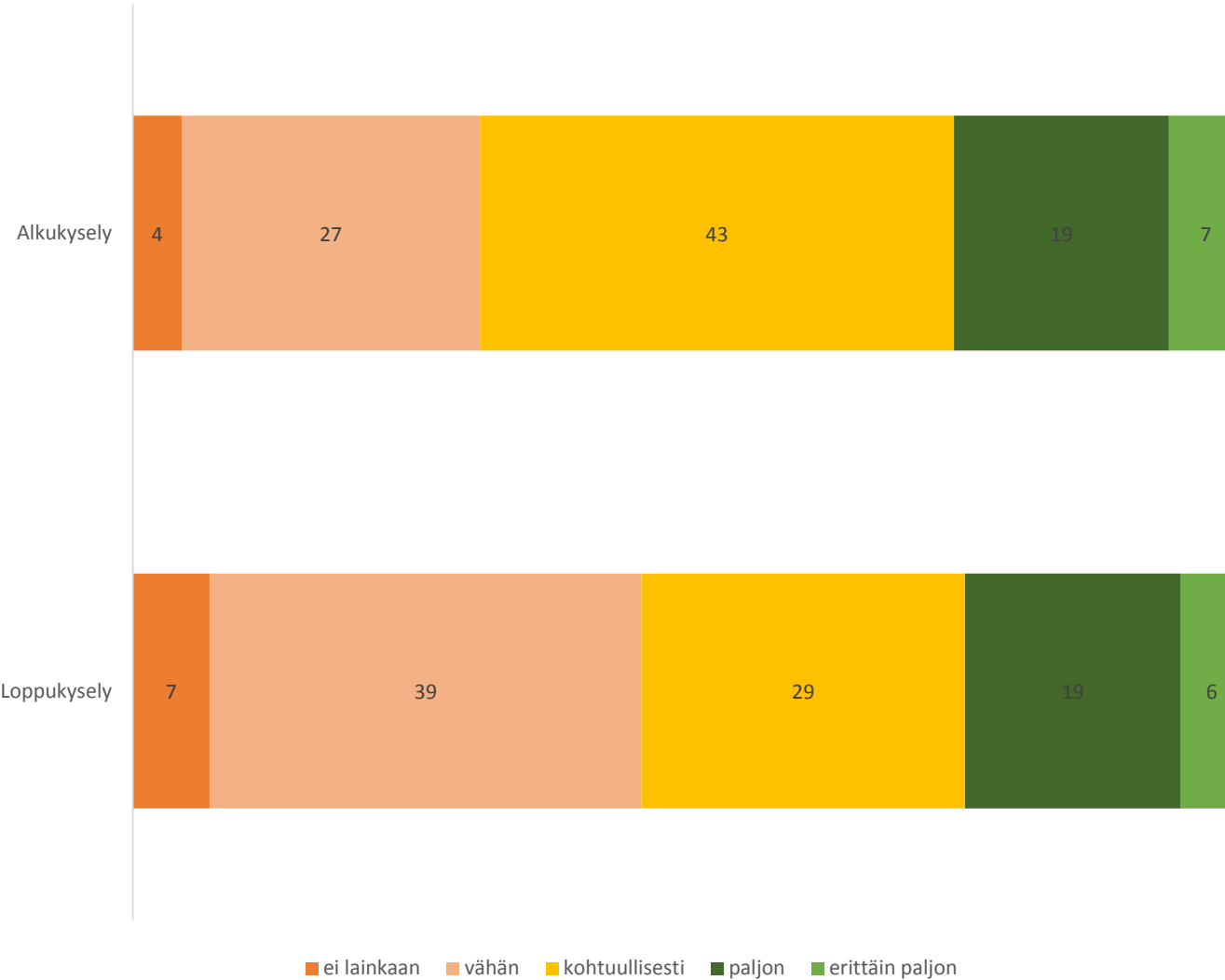
Missä määrin fyysinen kipu estää Teitä tekemästä päivittäisen elämänne kannalta tarpeellisia asioita?

Kuinka usein Teillä on ollut sellaisia kielteisiä tuntemuksia kuten alakuloisuus, epätoivo, ahdistus tai masennus?

Kuinka paljon tarvitsette lääke- tai muuta hoitoa pystyäkseen toimimaan päivittäisessä elämässänne?

Johtopäätöksiä

- Alustavat tulokset kurssimuodon vaikutuksista näyttävät rohkaisevilta
- Yhteistyön merkityksen korostuminen terveydenhuollon, erityisesti lääkäreiden kanssa
- Taloudellinen satsaus aurinkopainotteiseen sopeutumisvalmennukseen on hyödyllistä kuntoutujan näkökulmasta > odotus yhteiskunnallisesta kokonaisyhyödyllisyydestä

Kiitos mielenkiinnosta!

ALLERGIA
IHO
ASTMA

PSORIASISLIITTO
PSORIASISFÖRBUNDET

Twitter: @BackmanSonja ja @PajunenSirpa

